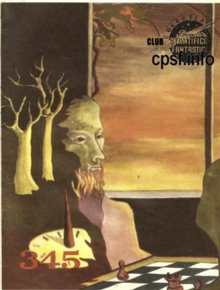
COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

JORGE LUIS BORGES

345

JORGE LUIS BORGES

Funes

SAU

OMUL
CU MEMORIA
PERFECTĂ

POUL ANDERSON

PATRULA TIMPULUI

***

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta-desen: DUDA VOIVOZEANU
Desene interioare: AUREL BUICULESCU
Portrete: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

Colecţia „POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Ştiinţa şi Tehnica
Anul XV
1 aprilie 1969

JORGE LUIS BORGES

Jorge Luis Borges, deși încă în viață, a și intrat în legendă. Opera lui este relativ restrînsă, povestirile-i fantastice ar încăpea într-o singură carte, dar despre el s-a și scris enorm: numai bibliografia publicată în uriașul volum pe care i l-a consacrat „L'Herne" se întinde pe mai mult de 30 de pagini mari.

S-a născut la Buenos Aires în ziua de 24 august 1899. A copilărit într-o casă cu o bibliotecă vastă și cu o grădină ciudată — aceste decoruri au o anumită însemnătate, deoarece vor reveni obsedant în scrierile lui. Un zoo din apropiere îl va atrage adesea pe micul Jorge (fiarele închipuirii sale aveau parcă nevoie să se regăsească în realitate); peste cinci decenii va alcătui un **Manual de zoologie fantastică.** Băiatul era timid cu străinii, dar împreună cu sora lui, Norah, scornea sub tainicul palmier din grădină jocuri fără număr. Talentul i-a răsărit de timpuriu: la șase ani a scris un basm **(Rîul fatal),** iar la nouă i s-a publicat traducerea povestirii lui Wilde **Prințul fericit.** Englezește vorbește de mic; bacalaureatul și-l dă în limba franceză, deoarece primul război mondial îl surprinde cu familia în Elveția; germana o învață singur. După un răstimp petrecut în Spania, unde îl va cunoaște pe Ramon Gomez de la Serna, un maestru al fantasticului, Borges, ispitit deocamdată de poezie și eseistică, se întoarce în Buenos Aires.

Acolo tînărul cu priviri întunecoase și cu străbuni care au plămădit istoria Argentinei își redescoperă patria. În 1921 apare prima lui carte: **Fervor de Buenos Aires,** poezii închinate uimitoarei metropole natale și împreună cu un grup de tineri scoate revista „Prisma", o mare pagină lipită de ziduri. Timp de aproape douăzeci de ani, Borges va scrie poezie („asemenea unei păsări exotice și luxoase zvîrlită din timp în timp în cerurile zilei" — cum spunea Gomez de la Serna) și un fel de amalgam bizar între povestire și eseu **(Istoria universală a infamiei** — o colecție de uluitoare portrete — și **Istoria eternității).** Pînă în 1930 însă, Borges este cunoscut mai ales prin activitatea-i eseistică; încă din 1925, scriitorul francez Valéry Larbaud îl socotea drept cel mai bun critic al Americii Latine.

Și iată că deodată în existența lui Borges se produce o schimbare care poate fi numită o veritabilă mutație. Întîmplarea a fost grotescă, dramatică și totodată stranie, ca în povestirile lui. Mergînd la o prietenă, intră din grabă cu capul într-o fereastră, al cărei geam spart îl taie adînc. Rana i se infectează, și două săptămîni se află între viață și moarte. În clipa în care își mai revine, îi cere mamei sale, care-l veghea, să-i citească o carte. Pînă atunci delirase, vedea animale intrînd pe ușă etc. „I-am citit o pagină — istorisește Leonor Acevedo de Borges —, iar el mi-a spus: «Merge.» «Cum merge?» «Da, știu acum că

nu voi înnebuni, mi-am dat perfect seama». De cum s-a-ntors acasă, a început să scrie o nuvelă fantastică, prima. Avea pe atunci 39 de ani. Cartea din care îi citisem la clinică era **Cronicele marțiene** ale lui Bradbury (pe care l-a prefațat mai tîrziu). Și de atunci n-a mai scris decît nuvele fantastice, care mă înspăimîntă puțin, deoarece nu le pricep prea bine".

În 1940 tipărește în colaborare o antologie de literatură fantastică ; în mai 1940 apare în revista „Sur" capodopera sa : **Tlön, Uqbar, Orbis Tertius** ; în 1941 publică volumul **Grădina cărărilor ce se bifurcă**, iar în 1942 prima ediție a cărții **Ficciones** („Ficțiuni")

Recunoscîndu-i meritele, S.A.D.E. (Societad Argentina de Escritores) îi acordă în 1945 Marele premiu de onoare. În timpul celui de-al doilea război mondial, Borges a avut o atitudine antifascistă. În epoca dictaturii Peron (1946—1955), familia lui Borges a fost persecutată. Scriitorul își pierde modestul post de bibliotecar, fiind numit, în schimb... inspector al pieței pentru controlul prețului cu care sînt vîndute păsările ! În 1949 apare prima ediție din **Alephul** (în care sînt reunite o seamă de povestiri publicate în diverse reviste), iar Academia Goetheana din Sao Paulo (Brazilia) îl alege membru. În 1950 Jorge Luis Borges devine președinte al S.A.D.E., post pe care-l va ocupa pînă în 1953. Admiratorii îi creează posibilitatea de a ține conferințe.

În 1955, guvernul care pune capăt tiraniei peroniste îl numește pe Borges director al Bibliotecii naționale. În același an devine profesor la Facultatea de litere din Buenos Aires și este ales membru al Academiei argentiniene. În 1957 este laureat al Premiului național pentru literatură pe anii 1954—1956. Lucrările lui încep să fie traduse în tot mai multe limbi.

De parcă gloria ar fi trebuit plătită, Borges, omul pentru care universul se confundă cu o bibliotecă, iar cartea este cea mai bună navă pentru zborul prin spațiile fanteziei, își pierde tot mai mult vederea. Boala de ochi i se agravează pînă la hotarele orbirii. De acum înainte, mama sa, deși octogenară (e născută în 1876) îl veghează, îi rînduiește viața, îi citește cărțile pe care nu le poate citi singur. Îi slujește de scrib.

Absorbit de activitatea-i profesorală, Borges dictează o serie de cursuri, printre care pe acelea ținute în principalele universități americane (septembrie 1961—februarie 1962).

Iată portretul pe care i-l face James E. Irby, cu care s-a întîlnit în acea vreme la Austin (Texas) : „Văd un om de înălțime mijlocie... În comparație cu trupul capul său pare mare. Părul alb, dat pe spate îi cade uneori pe tîmple și pe urechi, dîndu-i aparența unui pios poet antic... Este aproape orb ; după mai multe operații pricinuite de cataractă și de ruperea retinei, ochii săi «de acel albastru indiferent pe care englezii îl numesc cenușiu», sub sprîncenele stufoase și pleoapele pe jumătate adormite — nu mai întrezărește decît o negură... Mișcările, gesturile lui sînt grele, șovăitoare, nițel cam stîngace. Îmi amintesc de fraza lui Alfonso Reyes : **Alura lui Borges este aceea a unui om pe jumătate naufragiat în lumea fizică**".

În 1961 împarte cu Samuel Beckett Premiul internațional al congresului editorilor (Formentor — Majorca). În noiembrie 1962 guvernul generalului de Gaulle, la propunerea lui André Malraux, îi decernează lui Borges cravata de Comandor al Ordinului literelor și artelor. În 1963 scriitorul, orb ca Homer și ca Milton, vizitează Europa, unde conferențiază la Madrid, Paris, Geneva, Londra și unde se reîntîlnește cu prietenii adolescenței sale.

A. R.

FUNES
SAU
OMUL CU MEMORIA PERFECTĂ

Mi-l amintesc (de fapt eu n-am dreptul de a rosti verbul acesta sacru, un singur om în lume a avut acest drept și omul acela a murit) purtînd în mînă o întunecată floare a pastelui, văzînd-o așa cum nimeni n-ar putea s-o vadă, chiar dacă ar privi-o, din zorii zilei și pînă la lăsarea nopții, timp de o viață întreagă. Mi-l amintesc cu chipul său taciturn, cu acuzate trăsături indiene, straniu *îndepărtat* îndărătul țigării. Îmi amintesc (cred) mîinile lui fine de împletitor. Îmi amintesc, în apropierea acestor mîini, un *mate* [1] cu stema provinciei Banda Oriental ; îmi amintesc, la fereastra casei, o rogojină galbenă cu un vag peisaj lacustru. Îmi amintesc cît se poate de bine vocea lui ; vocea apăsată, aspră și nazală a vechilor locuitori de pe coastă, fără șuierăturile italienizante de azi. Nu l-am văzut decît de trei ori ; ultima dată, în 1887... Mi se pare foarte bine venit proiectul ca toți cei care l-au cunoscut să scrie despre el ; mărturia mea va fi poate cea mai succintă și fără îndoială cea mai săracă din volumul pe care-l veți edita, dar nu cea mai imparțială. Deplorabila mea condiție de argentinian mă va împiedica să cad în ditiramb — gen obligatoriu în Uruguay atunci cînd subiectul este uruguayan. *Literat, înfumurat „porteño"* [2], Funes n-a pronunțat aceste injurioase cuvinte, dar îmi dau perfect de bine seama că eu reprezentam pentru el toate aceste calamități. Pedro Leandro Ipuche a scris că Funes a fost precursor al supraoamenilor, „un Zarathustra sălbatic și autohton" ; nu vreau să discut asupra acestui punct, dar nici nu trebuie să uităm că a fost în același timp un biet „cumătru" din Fray Bentos, cu anume incurabile limitări.

Primele mele amintiri despre Funes sînt cît se poate de limpezi. Îl văd într-un amurg de martie sau de februarie al anului optzeci și patru. În anul acela, tatăl meu mă dusese să-mi petrec vara la Fray Bentos. Tocmai mă întorceam, împreună cu vărul meu Bernardo Haedo, de la ferma San Francisco. Ne întorceam

---

[1] Mate — vas pentru ceaiul cu același nume (*n.t.*).
[2] Porteño — (locuitor) din Buenos Aires (*n.t.*).

cîntînd, călări, dar acesta nu era singurul motiv al fericirii mele. După o zi de zăpușeală îngrozitoare, imenși nori de culoarea ardeziei ascunseseră cu desăvîrșire cerul. Vîntul de sud stîrnea furtuna, copacii începuseră deja să se zguduie bezmetici ; mă temeam (speram) că dezlănțuirea torentelor primare ne va surprinde în plin cîmp. Alergam, într-un fel de nebunească întrecere cu furtuna. Pătrunserăm într-o ulicioară care se adîncea între două trotuare foarte înalte de cărămidă. Se întunecase brusc ; auzii deasupra pași iuți și aproape misterioși ; ridicai ochii și văzui un băiat care alerga pe trotuarul îngust și năruit ca pe un zid în ruină. Îmi amintesc pantalonii largi, espadrilele, îmi amintesc țigara în mijlocul feței cu trăsături aspre, proiectate pe norul uriaș care cuprinsese acum totul. Bernardo îi strigă pe neașteptate : *Cît e ceasul, Ireneo ?* Fără să consulte cerul, fără să se oprească din fugă, celălalt răspunse : *Opt fără patru minute, tinere Bernardo Juan Francisco.* Vocea era ascuțită, ușor batjocoritoare.

De felul meu sînt atît de distrat, încît dialogul pe care vi l-am relatat nu mi-ar fi atras cîtuși de puțin luarea-aminte, dacă nu l-ar fi subliniat vărul meu, pe care-l îmboldea (cred) o anume mîndrie locală și dorința de a se arăta indiferent la replica tripartită a celuilalt.

Îmi spuse că băiatul de pe ulicioară era un anume Ireneo Funes, cunoscut pentru cîteva ciudățenii, cum ar fi, de pildă, faptul că nu lega prieteșug cu nimeni sau că știa în orice clipă ora, cu precizia unui ceasornic. Adăugă că era fiul unei călcătorese din sat, María Clementina Funes și că tatăl său ar fi — după unii — un medic de la sărărie, un englez pe nume O'Connor, iar — după alții — un îmblînzitor sau urmăritor de cai din departamentul Salto. Locuia împreună cu maică-sa, la cotitura din apropierea fermei Los Laureles.

În anii optzeci și cinci și optzeci și șase ne-am petrecut vara la Montevideo. În optzeci și șapte m-am întors la Fray Bentos. Am întrebat, cum era și firesc, despre toți cunoscuții și, în cele din urmă, despre „cronometricul Funes". Mi se răspunse că l-a trîntit un mînz nărăvaș la ferma San Francisco și că a rămas paralizat, fără speranță de vindecare. Îmi amintesc impresia neplăcut de stranie pe care mi-a provocat-o știrea : singura dată cînd îl văzusem, veneam călare de la San Francisco, iar el alerga undeva, pe o înălțime ; faptul, în gura vărului meu Bernardo, avea ceva de vis elaborat din elemente anterioare. Mi se mai spuse că stătea nemișcat în pat, cu ochii ațintiți la smochinul din fundul încăperii sau la o pînză de pa-

ianjen. Serile, îngăduia să fie scos la fereastră. Împingea orgoliul pînă la a simula că lovitura care-l fulgerase fusese binefăcătoare... De două ori l-am zărit îndărătul gratiilor ferestrei, care reliefau în mod grosolan condiția sa de etern prizonier : o dată, imobil, cu ochii închiși ; a doua oară, tot imobil, cufundat în contemplarea unei mirositoare flori de santonină.

Nu fără oarecare înfumurare începusem în epoca aceea studiul metodic al latinei. În valiza mea se aflau *De viris illustribus* de Lhomond, *Thesaurus*-ul lui Quicherat, comentariile lui Iulius Caesar și un volum stingher din *Naturalis historia* de Plinius, care depășeau (și depășesc și astăzi) modestele mele virtuți de latinist. În tîrgușoarele mici, orice noutate se răspîndește cu iuțeala fulgerului ; Ireneo, în căsuța lui de pe mal, află fără întîrziere de sosirea acestor cărți neobișnuite. Îmi adresă o scrisoare înflorită și ceremonioasă, în care amintea de întîlnirea noastră — din păcate fugitivă — „din ziua de șapte februarie anul optzeci și patru", proslăvea glorioasele servicii pe care Don Gregorio Haedo, unchiul meu, stins din viață chiar în acel an, „le adusese celor două patrii în îndrăzneața bătălie de la Ituzaingó", și mă ruga să-i împrumut oricare dintre acele volume, împreună cu un dicționar „pentru buna înțelegere a textului original, căci deocamdată ignor încă latina". Făgăduia să le înapoieze în bună stare, aproape imediat. Scrisul era perfect, foarte caligrafic ; ortografia, de tipul celei preconizate de Andrés Bello : *i* pentru *y*, *j* pentru *g*. La început m-am temut, în chip firesc, de o farsă. Verii mei m-au asigurat că nu, că erau numai ciudățenii de-ale lui Ireneo. N-am știut dacă să atribui impertinenței, ignoranței sau stupidității ideea că anevoioasa latină n-ar necesita alt instrument de studiu decît dicționarul ; pentru a-l deziluziona din plin, i-am trimis *Gradus ad Parnassum* de Quicherat și cartea lui Plinius.

În ziua de paisprezece februarie mi se telegrafie din Buenos Aires să mă întorc imediat, pentru că tata nu se simțea „de loc bine". Dumnezeu să mă ierte ; mîndria de a fi destinatarul unei telegrame urgente, dorința de a comunica întregului Fray Bentos contradicția între forma negativă a știrii și peremptoriul adverb, tentația de a-mi dramatiza durerea, arborînd un stoicism bărbătesc — mă distraseră, poate, de la orice posibilitate de durere. Făcîndu-mi valiza, băgai de seamă că-mi lipseau *Gradus* și primul volum din *Naturalis historia*. „Saturno" ridica ancora a doua zi dimineața ; seara, după cină, pornii spre casa lui Funes. Mă surprinse faptul că noaptea era tot atît de înăbușitoare ca ziua.

În fața *rancho*-ului modest, mama lui Funes îmi ieși în întîmpinare.

Îmi spuse că fiul ei se afla în camera din fund și că nu trebuie să mă mir dacă-l voi găsi stînd pe întuneric, căci Ireneo știe să-și petreacă ceasurile moarte fără să aprindă lumînarea. Am traversat un *patio* pavat cu dale de piatră și un mic coridor ; am ajuns în cel de-al doilea *patio*. Aici se afla o boltă de viță ; întunericul părea deplin. Auzii deodată vocea ascuțită, ușor batjocoritoare a lui Ireneo. Vocea aceea vorbea în latinește ; vocea aceea (care venea din beznă) articula cu molcomă desfătare un discurs, sau o rugăciune, sau o incantație. Silabele romane răsunau într-un *patio* cu pămînt pe jos ; teama mea le socoti la început indescifrabile, interminabile ; mai tîrziu, în enormul dialog din acea noapte, aveam să aflu că ele alcătuiau paragraful întîi din capitolul douăzeci și patru al cărții a șaptea din *Naturalis historia.* Tema acestui capitol este memoria ; ultimele cuvinte au fost *ut nihil non iisdem verbis redderetur auditum.*

Fără cea mai mică schimbare de ton, Ireneo mă pofti să intru. Stătea în pat, fumînd. Mi se pare că nu i-am văzut chipul pînă în zori ; cred că-mi amintesc jarul de o clipă al țigării. Încăperea mirosea vag a umezeală. M-am așezat ; am repetat istoria cu telegrama și îmbolnăvirea tatei.

Ajung, acum, la cel mai delicat punct al povestirii mele. Povestirea aceasta (este timpul ca lectorul s-o afle) n-are alt subiect decît acel dialog de acum o jumătate de secol. N-am să încerc să-i reproduc cuvintele, irecuperabile acum. Prefer să rezum cu veracitate numeroasele lucruri pe care mi le-a spus Ireneo. Stilul indirect e confuz și firav ; știu că, în felul acesta, sacrific eficacitatea povestirii ; cititorii să încerce, însă, să-și imagineze frazele întretăiate care m-au copleșit în noaptea aceea.

Ireneo a început prin a enumera, în latină și spaniolă, cazurile de memorie prodigioasă înregistrate de *Naturalis historia :* Cirus, rege al perșilor, care știa să-i strige pe nume pe toți soldații oștirilor lui ; Mitridates Eupator, care administra justiția în cele 22 de limbi ale imperiului său ; Simonides, inventatorul mnemotehnicii ; Metrodorus, care profesa arta de a repeta cu fidelitate lucruri auzite o singură dată. Cu evidentă bună credință, se minuna că aceste lucruri pot face pe cineva să se minuneze. Îmi spuse că, pînă în după-amiaza ploioasă în care-l trîntise mînzul, fusese și el la fel cu toți ceilalți muritori : un orb, un surd, un zăpăcit, un uituc. (Am în-

cercat să-i amintesc vechea lui calitate de a percepe exact timpul, prodigioasa memorie a numelor proprii ; nu m-a luat în seamă.) Timp de nouăsprezece ani trăise ca într-un vis : privea fără să vadă, auzea fără să audă, uita totul, aproape totul. În cădere își pierduse cunoștința ; cînd și-a recăpătat-o, prezentul ca și amintirile cele mai vechi și mai banale deveniseră aproape intolerabile prin bogăția și limpezimea lor. Puțin timp după aceea își dădu seama că era paralizat. Faptul abia dacă îi mai atrase atenția. Judecă (simți) că imobilitatea constituia un preț minim. Acum percepția și memoria îi erau infailibile.

Noi sesizăm, dintr-o privire, trei pahare pe o masă ; Funes percepea toți vlăstarii, și ciorchinii, și boabele pe care le cuprinde vița. Știa forma norilor australi din zorii zilei de treizeci aprilie o mie opt sute optzeci și doi și putea să-i compare în amintire cu nervurile unei cărți legate în piele și pe care n-o privise decît o singură dată și cu dîrele de spumă pe care o vîslă le lăsase în Rio Negro în ajunul mișcării de la Quebracho. Aceste amintiri nu erau simple ; fiecare imagine vizuală era legată de senzații musculare, termice etc. Putea să reconstituie toate ceasurile de somn, toate ceasurile de somnolență. De două sau de trei ori reconstituise o zi întreagă ; nu șovăise nici o clipă, dar fiece reconstituire îi luase tot o zi întreagă. Îmi spuse : *Eu singur am mai multe amintiri decît cele pe care le vor fi avut toți oamenii de cînd e lumea lume.* Sau : *Visele mele sînt ca veghea dumneavoastră.* Iar către zori : *Memoria mea, domnule, este ca o hazna de deșertat gunoaiele.* O circumferință trasată pe o tablă, un triunghi dreptunghic, un romb sînt forme pe care le putem intui pe deplin ; lui Ireneo i se întîmpla același lucru cu coama încîlcită a unui mînz, cu o turmă de vite pe o sierră, cu focul veșnic schimbător și cu inumerabila cenușă, cu multiplele chipuri ale unui mort în timpul unui lung priveghi. Nu știu cîte stele va fi văzut pe cer.

Acestea sînt lucrurile pe care mi le-a spus ; nici atunci și nici mai tîrziu nu le-am pus la îndoială. Pe vremea aceea nu existau nici cinematografe, nici fonografe ; este, cu toate acestea, neverosimil și de-a dreptul incredibil că nimeni n-a făcut nici un experiment cu Funes. Adevărul este că trăim amînînd tot ceea ce poate fi amînat ; poate că toți știm, în adîncul ființei noastre, că sîntem nemuritori și că, mai devreme sau mai tîrziu, fiecare dintre noi va face totul și va ști totul.

Din adîncul întunericului, vocea lui Funes continua să vorbească.

Îmi spuse că prin anul 1886 inventase un sistem original de numerație și că, în cîteva zile doar, trecuse de douăzeci și patru de mii. Nu-l scrisese, căci lucrurile gîndite o dată oricum nu mai puteau fi șterse. Primul imbold îl constituise, cred, nemulțumirea că „treizeci și trei“ arab necesită două semne și trei cuvinte, în loc de un singur cuvînt și un singur semn. Aplicase apoi acest absurd principiu și celorlalte numere. În loc de șapte mii treisprezece, spunea (de exemplu) *Máximo Pérez*; în loc de șapte mii paisprezece, *Calea Ferată*; alte numere erau *Luis Melián, Lafinur, Olimar, sulf, trefla, balena, gazul, gălcata, Napoleon, Agustín de Vedia.* În loc de cinci sute, spunea *nouă.* Fiecare cuvînt avea un semn particular, un fel de marcă ; ultimele erau foarte complicate... Am încercat să-i explic că această rapsodie de voci incoerente era exact contrariul unui sistem de numerație. I-am spus că atunci cînd spui 365, spui de fapt trei sute, șase zeci, cinci unități ; analiză care nu poate fi făcută în cazul „numerelor“ *Negrul Timoteo* sau *balcă de carne.* Funes nu m-a înțeles sau n-a vrut să mă înțeleagă.

Locke, în secolul al XVII-lea, a propus (și a respins) o limbă imposibilă în care fiecare lucru individual, fiecare piatră, fiecare pasăre și fiecare ramură ar fi avut un nume propriu ; Funes a imaginat cîndva o limbă analogă ; a înlăturat-o însă fiindcă îi părea prea generală, prea ambiguă. Într-adevăr, Funes nu-și amintea doar fiecare frunză din fiecare copac din fiecare pădure, ci și fiecare dintre dățile cînd le percepuse sau și le închipuise. Hotărîse să reducă fiecare dintre zilele lui de pînă atunci la șaptezeci de mii de amintiri, pe care să le definească apoi prin cifre. L-au făcut să se răzgîndească două considerații : conștiința că această muncă e fără sfîrșit, și conștiința că e inutilă. S-a gîndit că în ceasul morții nu va fi terminat încă de clasificat toate amintirile copilăriei.

Cele două proiecte pe care le-am indicat (un vocabular infinit pentru seria naturală a numerelor, un inutil catalog mental al tuturor imaginilor din amintire) sînt lipsite de sens, dar revelă o anume șovăielnică mărcție. Ne lasă să întrezărim sau să deducem vertiginoasa lume al lui Funes. Acesta, nu trebuie să uităm, era aproape incapabil de idei generale, platonice. Nu numai că-i venea greu să înțeleagă că simbolul generic *cîine* cuprinde atîția indivizi diferiți de diverse mărimi și diverse forme ; dar îl deranja faptul că dulăul de la trei și paisprezece minute (văzut din profil) are același nume cu cel de

la trei şi un sfert (văzut din faţă). Propriul lui chip văzut în oglindă, propriile sale mîini îl surprindeau de fiecare dată. Swift povesteşte că împăratul din Lilliput discernea mişcarea minutarului ; Funes discernea în mod continuu tăcuta înaintare a descompunerii, a distrugerii, a oboselii. Observa progresele morţii, ale umezelii. Era solitarul şi lucidul spectator al unei lumi multiforme, instantanee şi aproape intolerabil de precise. Babilonul, Londra şi New York-ul au copleşit cu ferocea lor splendoare imaginaţia oamenilor ; nimeni însă, în turnurile lor suprapopulate sau pe clocotitoarele bulevarde, n-a simţit căldura şi presiunea unei realităţi atît de neobosite ca aceea ce convergea, zi şi noapte, asupra nefericitului Ireneo, în biata lui mahala sud-americană. Îi era foarte greu să doarmă. Să dormi înseamnă să te sustragi lumii ; Funes, culcat pe spate în patul lui de scînduri, în întuneric, îşi imagina fiecare crăpătură şi fiecare relief de pe casele precise care-l înconjurau. (Repet că cea mai puţin importantă dintre amintirile lui era mai minuţioasă şi mai vie decît perceperea de către noi a unei plăceri fizice sau a unui chin fizic.) Către est, pe un spaţiu neparcelat încă, se aflau case noi, necunoscute. Funes şi le imagina negre, compacte, făcute din ceaţă omogenă ; în direcţia aceea îşi întorcea faţa pentru a putea dormi. Obişnuia, de asemenea, să se închipuie pe fundul rîului, legănat şi anulat de curent.

Învăţase fără efort engleza, franceza, portugheza, latina. Presupun, cu toate acestea, că nu era foarte capabil de a gîndi. A gîndi înseamnă a uita diferenţele, a generaliza, a abstrage. În lumea ticsită a lui Funes nu existau decît detalii, aproape imediate.

Dinspre *patio*-ul cu pămînt pe jos începu să pătrundă şovăielnica lumină a zorilor.

Atunci am văzut chipul glasului care vorbise întreaga noapte. Ireneo avea nouăsprezece ani ; se născuse în 1868 ; mi s-a părut monumental precum bronzul, mai vechi decît Egiptul, anterior profeţilor şi piramidelor. M-am gîndit că fiecare dintre cuvintele mele (fiecare dintre gesturile mele) va dăinui în implacabila lui memorie ; m-a paralizat teama de a multiplica gesturi inutile.

Ireneo Funes a murit în 1889, în urma unei congestii pulmonare.

1942

Traducere de CRISTINA ISBĂŞESCU

POUL ANDERSON

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE:

Inginerul american Manse Everard este angajat în 1954 de o ciudată societate newyorkeză, de fapt un birou al Patrulei timpului, menită să reglementeze călătoriile temporale, să ajute pe exploratorii celei de-a patra dimensiuni aflați la ananghie ori să anuleze eventuale acțiuni nocive ale unor conquistadori de pe pistele trecutului sau ale viitorului. La Academia (construită în perioada oligocenului), Everard îl cunoaște pe englezul Charles Whitcomb — venit din anul 1947 și a cărui logodnică fusese ucisă în 1944, în timpul unui bombardament asupra Londrei.

După absolvirea Academiei, Everard descoperă un caz ciudat petrecut în Anglia anului 1894 cu prilejul săpăturilor făcute într-un tumulus din secolul al V-lea.

Soluția enigmei fiind legată de momentul ridicării acelei movile funerare, Mainwethering, reprezentantul Patrulei la Londra, îi trimite pe Everard și pe Whitcomb să cerceteze faptele petrecute în anul 464. De la un țăran din epoca în care saxonii începeau să se instaleze în Kent, cei doi află că în urmă cu cîțiva ani se pripășise pe acolo un străin numit Stane, un fel de vrăjitor în stare să zvîrle trăsnetul și care era protejat de regele Hengist. Everard și Whitcomb, dîndu-și seama că Stane este un om venit din viitor cu intenția de a schimba desfășurarea evenimentelor trecute, iau hotărîrea să-l înfrunte. Sînt introduși la Stane, care-i primește în mînă cu un dezintegrator din secolul al XXX-lea.

PATRULA TIMPULUI

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

„Cel puțin mai avem spada și toporișca — gîndi Everard. Dar ele nu ne vor sluji prea mult împotriva acestui obiect ațintit asupra noastră".

— Așadar, veniți într-adevăr din viitor, murmură Stane. Sudoarea-i îmbroboni deodată fruntea. Asta mă intriga. Vorbiți engleza viitorului ?

Whitcomb își deschise gura, dar Everard i-o luă înainte, improvizînd, căci viața-i era în joc :

— Despre ce limbă vorbești ?

— Despre asta. Stane începu să vorbească folosind un accent particular, dar într-un mod ce putea fi recunoscut de o ureche a secolului al XX-lea. Vreau să știu de unde și din ce timp veniți, care

vă sînt intențiile și toate celelalte. Să-mi spuneți adevărul sau vă fac praf și pulbere.

Everard își clătină capul.

— Nu, răspunse el în saxonă. Nu te-nțeleg.

Whitcomb îi aruncă o privire, dar tăcu, gata să urmeze calea arătată de american. Mintea lui Everard funcționa rapid sub imboldul disperării, își dădea seama că moartea îl pîndește la prima greșeală.

— În epoca noastră, vorbeam așa. Și se apucă să debiteze o tiradă într-un jargon mexicano-spaniol.

— Așa... o limbă latină! Ochii lui Stane se-nflăcărară. Dezintegratorul îi tremura în mînă. De **cînd** veniți?

— Din secolul al XX-lea e.n. Țara noastră se numește Lyonesse. Se află de cealaltă parte a mării occidentale...

— America! Răsunase ca un oftat. Ați numit-o **vreodată** America?

— Nu. Nu pricep despre ce vorbești.

Stane nu-și putu împiedica un fior. Se stăpîni.

— Cunoașteți limba romană?

Everard făcu un semn afirmativ.

Stane izbucni într-un rîs nervos.

— În acest caz, s-o folosim. Dacă ați ști ce scîrbă-mi face această limbă de porci care-i saxona...

Latina lui era puțin cam decadentă, fiind, desigur, învățată în acest veac, dar destul de curgătoare. Își agită arma. Iertați-mi lipsa de curtenie... Dar trebuie să fiu prudent.

— Firește, conveni Everard. Ah..., mă numesc Mencius, iar prietenul meu Iuvelanis. Venim din viitor, după cum ai ghicit. Sîntem istorici. Epoca noastră tocmai a inventat călătoriile în timp.

— La drept vorbind, eu sînt Rozher Schtein, din anul 2987. Ați auzit... vorbindu-se de mine?

— E o întrebare de prisos! spuse Everard. Noi am ajuns aici în căutarea acestui misterios Stane, ce pare să fie unul dintre personajele esențiale ale Istoriei. Bănuiam că ar putea fi un... (își exploră latina căutînd o expresie ce-nsemna **călător în timp** și sfîrși prin a improviza una)... **peregrinator temporis.** Acum o știm.

— Trei ani... Schtein, cu arma în mînă, începu să măsoare febril încăperea, dar se găsea prea departe ca să poți sări asupra lui prin surprindere. De trei ani sînt aici. Dacă ati ști de cîte ori am rămas nedormit întrebîndu-mă dacă voi reuși... Spuneți-mi, lumea voastră este unită?

— Lumea și planetele, zise Everard. Încă de mult. Se-nfioră în sine. Viața-i depindea de agerimea cu care va ghici care fuseseră planurile lui Schtein.

— Și sînteți un popor liber?

— Sîntem. Adică împăratul prezidează, dar senatul face legile și este ales de popor.

Chipul de gnom al lui Schtein căpătase o expresie aproape sacră. Era transfigurat.

— Așa cum am visat, murmură. Mulțumesc.

— Ți-ai părăsit deci epoca pentru... a crea Istoria?

— Nu, pentru a o schimba. Cuvintele i se revărsau din gură ca și cînd ar fi vrut de-amar de ani să vorbească fără să-ndrăznească

vreodată: În vremea mea eram istoric. Din întîmplare, am întîlnit un om care pretindea că este comerciant și că venise de pe lunile lui Saturn. Dar cum fusesem eu însumi pe-acolo, l-am dibuit că minte. Făcînd cercetări, am aflat adevărul. Era un călător temporal, care venise dintr-un foarte îndepărtat viitor. Trebuie să-nțelegeți că epoca în care trăiam era atroce și, în calitate de istoric psihograf, îmi dădeam prea bine seama că războiul, mizeria și tirania care ne copleșeau nu proveneau dintr-un rău înnăscut în om, ci din simpla lege a cauzalității. Existaseră perioade de pace, chiar destul de prelungite, dar răul era prea adînc înrădăcinat, starea de conflict făcea parte din însăși civilizația noastră. Familia îmi fusese nimicită în cursul unui raid venusian, n-aveam de pierdut nimic. Am pus mîna pe mașina temporală, după ce... l-am aranjat pe proprietarul ei. Marea greșeală, mi-am zis, fusese comisă în vremea veacurilor întunecate. Roma unificase un vast imperiu care cunoștea pacea, iar din pace poate întotdeauna să se nască dreptatea. Dar Roma se istovise în sforțarea ei și acum se dezagrega. Barbarii nou veniți erau viguroși, aveau multe posibilități, dar ei nu întîrziară să se corupă. Cu toate astea, să luăm Anglia izolată de influența putrezitoare a societății romane. Își fac apariția saxonii; sînt niște puturoși dezgustători, dar sînt puternici și nu cer altceva decît să se instruiască. În Istoria mea, ei nimiciseră pur și simplu civilizația bretonă, apoi, intelectualmente neputincioși, fuseseră înglobați de această nouă — și rea — civilizație, numită occidentală. Eu doream să rezulte ceva mai bun. N-a fost ușor. Veți fi surprinși aflînd de greutățile întîmpinate într-o epocă diferită, înainte de a te fi adaptat, chiar dacă dispui de arme moderne și de daruri pentru rege. Dar eu mi-am asigurat acum respectul lui Hengist și cîștig din ce în ce mai mult încrederea bretonilor. Pot uni cele două popoare într-un război comun împotriva picților. Anglia nu va mai fi decît un regat unic, dăruit cu forța saxonă și cunoștințele romanilor, destul de puternic ca să-i respingă pe orice invadatori. Bineînțeles, creștinismul este inevitabil, dar voi face astfel ca să fie creștinismul cel bun, cel ce va instrui și va civiliza pe oameni fără să le frîneze spiritul. Într-o zi sau alta, Anglia va fi în măsură să ia pe continent conducerea evenimentelor. Și în sfîrșit... o lume unică! Voi rămîne aici destul de mult timp ca să se înfăptuiască alianța împotriva picților, pe urmă voi dispărea, făgăduind că mă voi întoarce mai tîrziu. Dacă aș reveni, să spunem la intervale de cincizeci de ani, în decursul cîtorva secole viitoare, aș deveni o legendă, un zeu, care i-ar putea constrînge să urmeze calea cea dreaptă.

— Am citit mult în legătură cu sfîntul Stanius, spuse încet Everard.

— Așadar, am cîștigat! strigă Schtein. Am dat lumii pacea! Lacrimile îi curgeau pe obraji.

Everard se apropie. Schtein, încă neîncrezător, îi vîrî arma în piept. Cu un aer degajat, Everard se întoarse în jurul său, iar Schtein se roti și el spre a nu-l pierde din vedere. Dar omul era prea tulburat de această aparentă dovadă a succesului său pentru a-și aminti de prezența lui Whitcomb. Everard îi făcu un semn englezului.

Whitcomb zvîrli toporul. Everard se întinse pe jos. Schtein urlă și dezintegratorul împroșcă jetul său ucigător. Toporul îi spărsese umărul. Whitcomb sări, prinzîndu-i mîna care ținea arma. Schtein

strigă, forțîndu-se să și-o ridice. Everard se aruncă în luptă. Urmă o clipă de învălmășeală.

Apoi dezintegratorul izbucni din nou și Schtein nu mai rămase decît o masă inertă în brațele lor. Sîngele care curgea din înspăimîntătoarea rană deschisă în pieptul său se răspîndi pe veșmintele lor.

Cei doi străjeri veniră în fugă. Everard înșfăcă paralizatorul de pe sol și-l reglă la intensitatea maximă. O suliță îi zbură pe lîngă braț. Trase de două ori și cele două brute se prăbușiră, doborîte pentru cîteva ore.

Chircit, Everard ciuli urechile. Un strigăt de femeie răsună din încăperile interioare, dar nimeni nu se arătă în ușă.

— Cred că am învins, gîfîi el.

— Da. Whitcomb contempla sumbru cadavrul care zăcea la picioarele sale și părea jalnic de mic.

— Nu i-am dorit moartea, spuse Everard. Dar momentul a fost... dificil. Era sorocit, fără îndoială.

— Pentru el a fost preferabil așa... decît tribunalul Patrulei și exilul pe o planetă.

— Materialmente vorbind, îl putem socoti un tîlhar și-un ucigaș. Dar visul său fusese realmente frumos.

— Un vis pe care noi l-am pulverizat.

— Istoria ar fi făcut deopotrivă. Un singur om nu-i în stare să fie destul de puternic și nici destul de-nțelept. Mă bate gîndul că partea cea mai mare a mizeriei omenești este pricinuită de fanatici bine intenționați ca acesta.

— În consecință, ne spălăm pe mîini și acceptăm urmarea.

— Gîndește-te la toți prietenii tăi din 1947. Nici măcar n-ar fi existat vreodată.

Whitcomb își scoase mantia și încercă să șteargă sîngele care cursese pe veșmintele lui.

— La drum ! zise Everard. Trecu prin ușa din spate. O concubină se zgîi la el îngrozită.

Trebui să spargă broasca unei uși interioare. În camera care urmă se afla naveta temporală din epoca Ing, precum și cărți și cîteva lăzi cu arme și cu diverse aprovizionări. Everard încărcă totul în navetă...

— Ar trebui să duci toate astea la depozitul din 1894, spuse. Eu voi căuta mașina noastră și ne revedem la birou.

Cu fața trasă, Whitcomb îl privi într-un fel ciudat, dar peste chipul său se așternu hotărîrea :

— De acord, bătrîne. Surîse nițeluș trist și-i strînse lui Everard mîna : Adio și noroc !

Americanul îl observă îndelung cum se instalează în marele cilindru de oțel. Era o bizară formulă de adio dacă te gîndeai că peste două ore trebuiau să ia împreună ceaiul, în 1894.

Îngrijorarea îl rodea, în vreme ce părăsea casa spre a se pierde în mulțime. Charlie era un original. Or...

Nimeni nu-l stingheri cînd ieși din oraș și pătrunse în boschet. Comandă mașinii de călătorit în timp să redescindă și, în ciuda necesității de a se grăbi, căci vreun curios s-ar fi putut apropia să vadă uriașa pasăre lăsată pe pămînt, Everard deschise un ulcior cu bere. Îi era o sete cumplită. Apoi, după o ultimă privire spre Anglia saxonilor, sări în 1894.

Mainwethering se afla acolo, cu garda lui, precum făgăduise. Fața-i deveni neliniștită, văzînd cum se apropie acest om cu veșmintele pătate de sînge. Dar Everard îl liniști.

Îi trebuiră cîteva minute ca să se spele și să se schimbe, înainte de a dicta secretarului un raport detaliat. Whitcomb ar fi trebuit să fi ajuns și el, dar îl așteptară în zadar. Mainwethering chemă prin radio depozitul și reveni cu sprîncenele încruntate.

— Încă n-a sosit acolo, spuse. N-o fi survenit vreun incident?

— Greu de crezut. Mașina era în stare perfectă. Everard își mușcă buzele. Nu știu ce se-ntîmplă. O fi-nțeles, poate, greșit și s-o fi dus în 1947.

Un schimb de note arătă că Whitcomb nu se prezentase nici acolo. Everard și Mainwethering merseră să-și ia ceaiul, dar nici la întoarcerea lor Whitcomb nu dăduse vreun semn de viață.

— E mai bine să informez serviciul operativ, spuse Mainwethering. Ce părere ai? Ei vor izbuti să dea de el.

— Nu... așteaptă. Everard reflectă o clipă. Un gînd începuse să-l neliniștească. Era înspăimîntător.

— Ai o idee?

— Da... un fir. Everard prinse a se descotorosi de toalele-i victoriene. Comandă, te rog, hainele mele din secolul al XX-lea. Îi voi regăsi, poate, de unul singur...

— Patrula va cere un raport preliminar cu privire la ideea și intențiile dumitale, îi aminti Mainwethering.

— Slăbește-mă cu Patrula!

5

Londra, 1944. Se lăsase o noapte de iarnă. Un vînt rece și tăios bătea prin tunelurile tenebroase ale străzilor. Undeva răsună zgomotul surd al unei explozii, un incendiu izbucni învăpăiat. Mari flamuri roșii fîlfîiau deasupra acoperișurilor.

Everard își lăsă pe trotuar mașina de sărit în timp — nimeni nu-și scotea nasul afară cînd cădeau ucigătoarele V¹ — și se furișă în umbra fremătătoare. 17 noiembrie; memoria-i antrenată reținuse bine data. Era ziua în care murise Mary Nelson.

Găsi în colțul străzii o cabină telefonică și consultă un anuar. Erau trecuți acolo o mulțime de Nelsoni, dar o singură Mary pentru regiunea Streatham. Trebuia să fie mama ei — presupunea că fata avea același nume. Nu știa la ce oră avea să cadă bomba, dar existau mijloace de a afla.

Focul și trăsnetul se năpustiră bubuitor asupra lui cînd ieși în stradă. Se aruncă pe burtă, în timp ce cioburi de sticlă treceau șuierînd peste el. 17 noiembrie 1944. Cu zece ani mai tînăr, Manse Everard, locotenent de geniu al armatei Statelor Unite, era undeva de cealaltă parte a Mînecii, în bătaia tunurilor germane. Nu izbutea să-și amintească unde se găsea exact în acest moment, dar nici nu se strădui. N-avea nici o importanță. Știa că va supraviețui **primejdiei de acolo.**

Noul incendiu dănțuia roșu și sinistru îndărătul său cînd Everard o zbughise spre mașina temporală. O încălecă și se ridică în

văzduh. Foarte sus, deasupra Londrei, nu mai distingea decît vaste tenebre pătate de flăcări. Noaptea Walpurgiei și întregul infern dezlănțuite împotriva pămîntului!

Își reamintea bine Streathamul, tristă așezare de cărămidă, locuită de mici amploaiați, de băcani, de mecanici, de toți acei oameni simpli care se ridicaseră ca să blocheze definitiv puterea ce cucerise Europa. O fată pe care o cunoscuse trăise acolo prin 1943... Mai tîrziu se va fi căsătorit, desigur, cu cineva.

Zburînd jos, Everard încercă să găsească adresa. În apropiere izbucni ceva ca explozia unui vulcan. Mașina lui se cabră în văzduh, iar el fu cît pe aci să fie aruncat din șa. Se grăbi spre locul căutat și văzu o casă prăbușită, distrusă, în flăcări. Ajungea prea tîrziu...

Ba nu! Își privi ceasul — ora zece și treizeci precis — și sări cu două ore înapoi.

Se și înnoptase, dar casa se ridica solid în umbră. Timp de-o clipă simți dorința să avertizeze pe toți cei dinăuntru. Dar nu... de-a lungul lumii, milioane de ființe mureau. El nu era Schtein ca să-și ia pe umeri povara Istoriei.

Cu gura strîmbată de-un surîs rece, descinse și trecu de gardul cu zăbrele. El nu era unul dintre afurisiții ăia de Daneelieni. Bătu la ușă, care se deschise. O femeie de vîrstă mijlocie îl cercetă în semiîntuneric, iar Everard înțelese că ei i se părea bizar să vadă un civil în acel moment.

— Te rog să mă scuzi, spuse el, cunoști dumneata pe miss Mary Nelson?

— Dar... desigur. O șovăire: Locuiește foarte aproape. Chiar trebuie să sosească. Îi ești prieten?

— M-a trimis c-un mesaj, mrs...

— Enderby.

— Ah, da, mrs. Enderby. Am o memorie din cale afară de proastă. Iată despre ce-i vorba: miss Nelson dorește să vă comunic că-i pare tare rău că nu va mai putea veni la dumneavoastră. Totuși ar dori ca, în schimb, dumneata și întreaga dumitale familie să mergeți la ea înainte de ora zece și treizeci.

— Noi toți, domnule? Dar copiii...

— Te rog, și cu copiii. Cu toții. Ea a pregătit o surpriză cu totul specială, ceva ce nu vă poate arăta decît în acel moment. E necesar să fiți cu toții acolo.

— Ei bine, vom veni, domnule, de vreme ce ne cere acest lucru.

— Toată lumea, înainte de ora zece și treizeci, neapărat. Te voi revedea atunci, mrs. Enderby.

Everard făcu un semn cu capul și se-ntoarse în stradă.

Făcuse tot ce-i stătea în puteri. Venea la rînd casa Nelsonilor. Adresa lor se afla cu trei blocuri mai departe. Everard își gară mașina la intrarea unei fundături întunecate și se apropie de clădirea căutată. Acum era și el vinovat. La fel de vinovat ca Schtein. Se întrebă cum arată planeta exilului.

Nu se vedea nici o urmă din naveta Ing, care era totuși prea mare ca să poată fi ascunsă. La ora aceea, Charlie, așadar, încă nu ajunsese. În așteptarea lui, va trebui să improvizeze ceva.

Ciocănind în ușă, Everard se întreba ce efecte va avea salvarea familiei Enderby. Acei copii vor crește, vor avea, la rîndul lor, co-

pii — niște englezi cu totul insignifianți, ai clasei mijlocii, fără nici o îndoială. Dar la un moment oarecare din secolele care vin un om de seamă s-ar putea sau nu naște. Firește, timpul nu era chiar atît de flexibil. În afara unor cazuri rare, ereditatea precisă n-avea însemnătate, conta doar vastul rezervor al genelor umane și al societății omenești. Totuși ar putea fi tocmai unul dintre aceste rare cazuri.

O tînără fată îi deschise ușa. Era drăguță, fără ostentație, dar nostimă în uniforma ei impecabilă.

— Miss Nelson ?

— Da... ?

— Mă numesc Everard. Sînt un prieten al lui Charlie Whitcomb. Pot intra ? Am să-ți comunic noutăți destul de surprinzătoare.

— Voiam tocmai să ies, spuse ea ca și cum s-ar fi scuzat.

— Ba nu, nu trebuia să ieși. Era o greșeală. Fata se încruntă indignată. Iartă-mă. Te rog, îngăduie-mi să-ți explic.

Îl conduse într-un salon trist și plin de tot felul de lucruri.

— Ia loc atunci, domnule Everard. Dar te rog să nu vorbești prea tare, căci întreaga mea familie doarme... Se trezesc devreme.

Everard se instală confortabil. Mary se așeză pe marginea unui divan și-l privi cu ochii mari. El se întrebă dacă nu cumva Wulfnoth și Eadgar se aflau printre strămoșii ei. Da... fără nici o îndoială, după toate aceste veacuri scurse.

— Ba poate chiar și Schtein.

— Ești în Forțele aeriene ? Acolo l-ai cunoscut pe Charlie ?

— Nu, sînt la Informații, ceea ce explică ținuta mea civilă. Te pot întreba cînd l-ai văzut pentru ultima dată ?

— Oh... sînt săptămîni de-atunci. Pentru moment se găsește în Franța. Sper ca războiul să se termine în curînd. E atît de idiot din partea lor să continue cînd trebuie să știe prea bine că este sfîrșitul, nu-i așa ? Ea își înclină capul cu un aer ciudat. Dar care sînt noutățile dumitale ?

— Voi ajunge îndată la ele.

Și, căutînd să nu întreacă măsura, se apucă să flecărească despre situația de dincolo de Canalul Mînecii. Ce straniu să vorbești unei fantome ! Iar condiționarea lui îl împiedica să spună adevărul. O dorea, dar cînd încerca limba parcă i se înțepenea.

— Iar costul unei simple sticle de vin roșu...

— Te rog..., îl întrerupse ea nerăbdătoare. Nu vrei să ajungi la problema noastră ? Am seara dată.

— Oh ! Îmi pare într-adevăr rău. Vezi...

Cineva bătu în ușă, ceea ce-l salvă.

— Scuză-mă, murmură ea, înainte de a se fi strecurat pe sub perdelele sumbre ca să deschidă. Everard o urmă cu pași de lup.

Ea se dădu înapoi, poticnindu-se, și scoase un strigăt :

— **Charlie !**

Whitcomb o strînse în brațe, fără să ia aminte la sîngele încă umed care tocmai îi stropise cu zece secole mai înainte veșmintele-i saxone. Everard apăru în hol, și englezul îl privi cu o expresie de uimire amestecată cu oroare.

— Tu...

Vru să pună mîna pe paralizator, dar Everard îl și țintuia cu al său.

— Lasă tîmpeniile, îi spuse americanul, sînt prietenul tău. Doresc să te ajut. Ce plan absurd ai scornit, zi!

— O... țin aici... ca s-o-mpiedic să meargă...

— Și crezi că **ei** n-au mijlocul de a te repera? Everard prinse a vorbi în graiul temporal, singurul utilizabil în prezența înspăimîntatei fete. Cînd l-am părăsit în 1894, Mainwethering începea să aibă niște bănuieli neplăcute. Dacă ne vom purta neîndemînatic, toate unitățile Patrulei vor fi alertate. Vor îndrepta eroarea, probabil, omorînd-o pe Mary, iar tu vei fi exilat.

— Eu... Whitcomb se înăbuși. Figura lui era masca teroarei. Tu... n-ai lăsa-o totuși să moară...

— Nu, dar trebuie să ne purtăm mai inteligent.

— Vom evada... vom găsi o perioadă tare îndepărtată... Dacă trebuie, ne vom întoarce în era dinozaurilor.

Mary se îndepărtă de el. Avea gura deschisă, gata să strige.

— Taci! îi porunci Everard. Viața dumitale este în primejdie, iar noi ne străduim să te salvăm. Dacă n-ai încredere în mine, încrede-te măcar în Charlie. Reluă în temporal, către celălalt: Ascultă, bătrîne, nu există nici loc, nici timp în care te-ai putea ascunde. Mary Nelson a murit astă-seară. E un fapt istoric. Eu am și intrat în încurcătură — familia pe care era cît pe-aci s-o viziteze Mary nu va fi acasă cînd va cădea bomba. Dacă ai încerca să fugi cu ea, v-ar descoperi. E doar o întîmplare că un agent al Patrulei n-a și ajuns aici.

Whitcomb se forță să fie calm.

— Dar dacă voi sări cu ea în 1948? De unde poți ști că ea n-a reapărut deodată în 1948? E un fapt poate deopotrivă de istoric.

— Bătrîne, îți este **cu neputință.** Încearcă. Hai, spune-i că o vei face să sară în viitor cu patru ani.

Whitcomb mormăi:

— Ar însemna să mă trădez... și sînt condiționat...

— Așa-i. Ai tocmai posibilitatea să-i apari așa cum ești în clipa asta, dar de cum începi să-i vorbești ești silit să minți, deoarece nu poți face altfel. De altminteri, cum i-ai explica existența? Dacă rămîne Mary Nelson, W.A.A.F.-ul * o va socoti dezertoare. Dacă-și schimbă numele, unde sînt actul de naștere, livretul de familie, cartelele, toate aceste bucăți de hîrtie pe care guvernele secolului al XX-lea le ține-n mare cinste? E fără speranță, bătrîne!

— Atunci ce putem face?

— Să înfruntăm Patrula și să ne-apărăm. Așteaptă aici o clipă.

Everard era calm și rece. N-avea timpul să se înspăimînte, nici să fie uluit de extraordinarul său donquijottism. În stradă își regăsi mașina de sărit în timp și o reglă astfel încît s-o expedieze, cinci ani mai tîrziu, în plină amiază, pe Picadilly Circus. Apăsă disjonctorul principal, văzu cum dispare fără el aparatul, apoi reintră în casă. Mary stătea, tremurînd și plîngînd, în brațele lui Whitcomb. Ah, acești bieți copii pierduți!

— E bine. Everard îi duse în salon și se așeză cu arma-n mînă. Acum să așteptăm.

Nu dură mult. Un **saltă-n timp** apăru, la bord cu doi oameni în gri, trimișii Patrulei. Erau înarmați. Everard îi mătură cu o rază paralizantă de mică tensiune.

* Aviatoarele din serviciul auxiliar (n.t.)

— Ajută-mă să-i leg, Charlie, spuse.

Mary se ghemuia amuțită într-un colț.

Cînd oamenii își recăpătară cunoștința, Everard se aplecă peste ei cu un surîs glacial.

— De ce anume sîntem acuzați, băieți? întrebă el în graiul temporal.

— Gîndesc că știți, răspunse calm unul dintre prizonieri. După dispariția voastră, Biroul central ne-a însărcinat să vă regăsim. Cercetînd săptămîna care urmează, am descoperit că ați evacuat o familie care trebuia să dispară într-un bombardament. Dosarul lui Whitcomb ne-a indicat faptul că trebuia să fi venit aici ca s-o salvați pe această femeie, căreia îi era dat să moară astă-seară. Ați face bine să ne dezlegați sau aceasta va agrava și mai mult cazul vostru.

— Eu n-am transformat Istoria, spuse Everard. Daneelienii sînt tot acolo, nu?

— Da, firește, dar...

— De unde știi dumneata că familia Enderby trebuia să piară?

— Casa lor a fost atinsă, iar ei au afirmat că n-au ieșit decît pentru că...

— Da, dar faptul este că de acum înainte **ei sînt bine ieșiți.** Este scris. Acum **voi** încercați să schimbați trecutul.

— Dar femeia de aici...

— Sînteți siguri că n-a **existat** o Mary Nelson care s-a stabilit... să spunem la Londra în 1850 ca să moară de bătrînețe în jurul anului 1900?

Captivul cu fața slabă se strîmbă sălbatic:

— Vă zbateți al naibii? Dar n-o să vă meargă de loc. Nu puteți lupta împotriva întregii Patrule.

— Crezi? Vă pot părăsi aici, unde familia Enderby vă va găsi peste două ore. Mi-am reglat mașina de sărit în timp să apară într-un loc public, într-un moment pe care doar eu îl cunosc. Ce efect va avea asta asupra Istoriei?

— Patrula va lua măsuri corective ca să-ndrepte încurcătura, după cum și voi ați făcut-o în secolul al V-lea.

— Poate. Aș fi totuși în stare să-i ușurez considerabil munca dacă s-ar admite să mi se asculte doleanța. Vreau un Daneelian.

— **Ce?**

— M-ai înțeles perfect. Dacă trebuie, voi încăleca propriul dumitale **saltă-n timp** și voi avansa un milion de ani. Le voi expune lor înșile cu cît mai simplă ar fi situația dacă ne-ar acorda o șansă.

— **Nu va fi necesar.**

Everard se roti în jurul său, cu răsuflarea tăiată. Paralizatorul îi căzu din mînă.

Nu putea privi silueta care strălucea înaintea lui. Dînd îndărăt, îl înecă un hohot de plîns.

— **Ți-a fost examinat dezideratul,** rosti glasul de liniște. **Era cunoscut și cîntărit cu milenii înainte de a te naște. Rămîneai totuși o verigă indispensabilă în lanțul timpului. Dacă ai fi eșuat astă-seară, n-ar fi existat milă. Pentru noi, se și află scris că un anume Charles și o anumită Mary Whitcomb trăiau în Anglia victoriană. Era, de asemenea, scris că Mary Nelson pierise împreună cu familia pe care o vizitase în 1944 și că Charles Whitcomb trăise celibatar, sfîrșind prin a muri în serviciu comandat, în Patrulă. Se luase notă de această**

anomalie, şi, întrucît cel mai infim paradox constituie o ruptură în urzeala spaţiu-timp, noi trebuia s-o rectificăm, eliminînd din cursul lucrurilor unul sau altul dintre aceste fapte. Or, acum ai decis care să fie eliminat.

Într-un colţ al spiritului său zguduit, Everard ştiu că cei doi trimişi de Patrulă fuseseră deodată eliberaţi. El ştiu că maşina-i de sărit în timp fusese... era... va fi subtilizată, fără să fie văzută, în chiar clipa materializării ei. Ştiu că Istoria se citea în prezent astfel: Mary Nelson, W.A.A.F., dispărută, presupusă omorîtă prin căderea unei bombe aproape de locuinţa familiei Enderby, care se găseau cu toţii la ea pe cînd propria lor casă fusese distrusă; Charles Whitcomb, dispărut în 1947, presupus înecat prin accident. Ştiu că i-a fost explicat fetei adevărul, înainte ca ea să fie condiţionată, astfel încît să nu-l divulge niciodată şi că au trimis-o împreună cu Charlie în 1850. Ei şi-ar duce existenţa în clasa mijlocie, fără să se simtă niciodată prea bine sub domnia reginei Victoria, iar Charlie ar avea deseori nostalgia a ceea ce fusese în Patrulă... apoi s-ar întoarce spre soţia şi spre copiii săi, spunîndu-şi că la urma urmelor sacrificiul nu fusese chiar atît de mare.

El ştiu toate astea şi, de asemenea, că Daneelianul plecase. Cînd întunecatele vîrtejuri ale creierului său se domoliră şi putu să-i privească mai limpede pe cei doi mesageri ai Patrulei, habar n-avea totuşi care va fi propriul său destin.

— Vino, spuse primul om. Să plecăm de aici înainte de a se deştepta cineva în casă. Te vom readuce în anul dumitale... 1954, nu?

— Şi apoi? întrebă uimit Everard.

Omul dădu din umeri. Indiferenţa-i afectată ascundea prost cutremurul pe care i-l provocase ivirea Daneelianului.

— Prezintă-te şefului dumitale de sector. Ai dovedit fără umbră de-ndoială că nu poţi fi folosit în mod normal.

— Aşadar... sînt pur şi simplu mătrăşit...

— N-are nici un rost să mîrîi. Crezi că întîmplarea dumitale este unică într-un milion de ani de muncă ai Patrulei? Regulamentul ţine pe deplin seama şi de asemenea cazuri. Îţi va trebui, evident, un antrenament complementar. Ceea ce se potriveşte cel mai bine personalităţii dumitale este o funcţie de neataşat — indiferent în ce eră, indiferent în ce loc, pretutindeni şi de fiecare dată cînd ar putea fi nevoie de dumneata. Presupun că asta îţi va plăcea.

Cu picioarele moi, Everard încălecă maşina de sărit în timp. Cînd coborî din nou de pe ea, au şi trecut zece ani.

În româneşte de DORIN A. GROZA

De la I.C.A.R. la cuceritorii Lunii

TREI COSMONAUŢI CARE AU ABANDONAT FIRMAMENTUL

Allan Shepard

De fapt, primul zbor al unui pilot-cosmonaut american la bordul unei capsule spaţiale a fost efectuat după o traiectorie balistică, şi nu orbitală. Această cinste i-a revenit lui Allan B. Shepard, care, în ziua de 5 mai 1961, zburînd la bordul unei capsule „Mercur", a fost ridicat la înălţimea de 185 km, datorită forţei de tracţiune dezvoltată de o rachetă „Redstone". „Saltul cosmic" a durat 15 minute între baza de lansare (Cape Kennedy) şi locul amerizării (Oceanul Atlantic), fiind parcurşi circa 480 de kilometri. După patru minute de la pornire, cînd funcţionarea motoarelor încetase, Shepard s-a aflat timp de cinci minute în imponderabilitate, apoi s-au făcut tot mai mult simţite suprasarcinile coborîrii. Totuşi acest pilot foarte bine antrenat a reuşit pe parcursul călătoriei să-şi corecteze singur abaterile de la traseu şi rotirea capsulei.

Născut la 11 noiembrie 1923 la East Derry (New Hampshire), dintr-o familie de militari, Shepard avea aproape 38 de ani cînd a înfăptuit acest temerar periplu.

Element studios, a fost remarcat de profesorii Şcolii navale din Annapolis şi ai şcolilor de aviaţie din Texas şi Florida, unde, în anul 1947, a obţinut brevetul de pilot încercător. A efectuat numeroase raiduri la altitudini ridicate în scopuri de cercetare; înainte de acest „salt cosmic", el parcursese 3 700 de ore la bordul avioanelor, dintre care 1 800 pe reactoare. Al doilea zbor, tot pe o traiectorie balistică, a fost realizat, în condiţii similare, la 21 iulie 1961 de căpitanul Virgil Grissom.

John Hershel Glenn

John Hershel Glenn Jr., primul pilot american lansat pe o orbită, s-a născut la 18 iulie 1921 la Cambridge (statul Ohio). După terminarea liceului, a urmat cursurile Politehnicii din orașul New Concord, apoi ale Colegiului „Muskingum" și, ulterior, a absolvit școala de aviație a marinei militare. A îndeplinit funcții de pilot de încercare și instructor de zbor. A urmat mai multe cursuri de specializare, printre care și la Universitatea din Maryland. În anul 1943 a fost trimis pe teatrul de operații din zona Oceanului Pacific, unde a participat la luptele împotriva Japoniei pe un avion de vînătoare-bombardament. În anul 1957, instructorul John Glenn a făcut pentru prima oară ziarele să scrie despre el prin efectuarea unui raid-record pe un aparat supersonic între Los Angeles și New York. În cei 16 ani cît a fost pilot — pînă la excepționala sa performanță cosmică din 20 februarie 1962 —, el a efectuat peste 5 000 ore de zbor, dintre care 1 600 pe avioane cu reacție. În anul 1959, Glenn a fost mutat la centrul de cercetări Langlay și încadrat în grupul cosmonauților americani care erau instruiți în vederea primelor lansări spațiale. La sfîrșitul anului 1961 i-a fost aprobată candidatura pentru primul zbor cosmic american în jurul Pămîntului. Totuși startul i-a fost programat și amînat de zece ori din cauza unor defecțiuni tehnice sau a timpului nefavorabil. Ziarele au subliniat la timpul respectiv curajul și sîngele rece de care a dat dovadă pe orbită pilotul Glenn. El nu și-a pierdut cumpătul cînd, la cîteva minute după satelizarea cabinei sale „Friendship" —7, sistemul automat de orientare a navei s-a defectat. Glenn a trecut pe sistemul de comandă manuală, ceea ce era destul de periculos în condițiile de atunci. Deși orientarea cabinei constituia o operație extrem de dificilă (orice imprecizie putea provoca pierdera capsulei în Cosmos), Glenn nu s-a tulburat, a manevrat corect și a trecut cu bine peste acest moment dramatic. Fiind întrebat de un corespondent al revistei americane „Life" ce l-a determinat să se facă as-

tronaut, Glenn a declarat : „Îmi dau seama că această profesiune comportă un anumit risc pentru familia mea. (Glenn era căsătorit și, la data zborului, avea un băiat și o fată — Z.F.) Aș fi putut face și altceva, care să-mi ofere speranțe mai mari de a trăi mult. Dar munca mea poate fi de folos și copiilor mei. Vreau ca ei să aibă o tinerețe mai asigurată decît a mea. Dacă nu riști, nu obții nimic..." Cele trei rotații în jurul Terrei Glenn le-a început în ziua de 20 februarie 1962, la ora 9 și 47 de minute, la Cape Kennedy și le-a terminat în Oceanul Atlantic, la ora 14 și 42 de minute (GMT). Au fost parcurși, în aproape 5 ore, 131 800 km, iar pentru acest zbor au conlucrat circa 30 000 de persoane. În timpul periplului, nu numai pilotul a avut momente dificile ; mai ales la Centrul de control tensiunea a atins valori dramatice întrucît la un moment dat, din pricina unui circuit defect, s-a crezut că mantaua termoprotectoare a cabinei s-a desprins pe traiectorie...

După terminarea cu bine a expediției, pilotului-cosmonaut John Glenn i s-a făcut la New York o primire entuziastă și a fost decorat cu ordinul „Distinguished Service".

Ulterior, Glenn a făcut cunoscut că se retrage din activitatea de cosmonaut, dedicîndu-se afacerilor. Primul cosmonaut american n-a putut totuși renunța la marea pasiune a vieții sale : zborul. Mărturie stă faptul că, în ziua istorică a lansării navei „Apollo-8", el s-a aflat la punctul de comandă al startului.

M. Scott Carpenter

Al doilea zbor orbital Statele Unite îl datorează căpitanului-locotenent de marină Malcolm Scott Carpenter, care, la bordul capsulei „Aurora"-7, a făcut trei rotații în jurul Terrei la 24 mai 1962.

Carpenter s-a născut în anul 1925, la Boulder (statul Colorado) ; după terminarea liceului, el a intrat în anul 1943 la școala de aviație a marinei militare, pe care a absolvit-o la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial. În anul 1949, Carpenter absolvă cursurile Universității din Colorado, dar în curînd reintră în cadrele piloților marinei militare. Anul 1957 îl găsește îndeplinind misiunea de patrulare în zonă în

insulele Hawai. Începînd cu 1954, Carpenter urmează cursul de piloți de încercare de la Patuxent River (Maryland) și apoi Școala de piloți de recunoaștere a marinei militare de la Washington. În 1958, Scott Carpenter apare în controalele portavionului „Hornet" ca ofițer de recunoaștere aeriană. Intrarea sa în grupul piloților recrutați în vederea selecționării pentru zboruri spațiale are loc în anul 1959.

Vorbind despre motivele care l-au determinat să devină cosmonaut, Carpenter declara unui redactor al revistei „Life" : „Unul dintre ele era, sincer vorbind, șansa de a deveni nemuritor". De fapt, Carpenter a repetat periplul efectuat de John Glenn, făcînd tot trei rotații în jurul Pămîntului. Totuși el s-a aflat în condiții mai grele și mai primejdioase, deoarece pe orbită s-au produs defecțiuni la sistemele de termoreglare, de orientare și de radiolegătură. Cu o excepțională pregătire tehnică și stăpînire de sine, Carpenter a rezolvat problemele dificile ale misiunii și, deși timp de 40 de minute legătura Centrului terestru cu cosmonautul a fost complet întreruptă, Carpenter a descins cu bine pe Terra, fiind găsit în barca sa de salvare, la o distanță de circa 400 km de locul prevăzut pentru amerizare.

În timpul zborului în grup din august 1962 al cosmonauților sovietici A.G. Nikolaev și P.R. Popovici, pilotul-cosmonaut M.S. Carpenter declara unui ziarist : „Ce mult aș vrea să fiu acolo, în locul unuia dintre acești ruși !"

Ca și ceilalți doi piloți-cosmonauți americani, ale căror biografii le-am expus pe scurt mai sus, Carpenter a renunțat după zbor la „cariera cosmică".

Acest lucru n-a însemnat totuși abandonarea expedițiilor îndrăznețe. De acum însă fostul explorator al spațiului s-a avîntat în cucerirea adîncurilor, devenind nu numai un sprijinitor asiduu al proiectului american „Sealab" de explorare a străfundurilor submarine, ci luînd chiar parte activă la operațiile de realizare și experimentare a laboratorului submarin.

Gherman Stepanovici Titov

PILOTUL PRIMILOR 700 000 Km ÎN SPAȚIU

11 august 1961... Aula Universității din Moscova este neîncăpătoare pentru toți cei doritori să participe la conferința de pre-

să consacrată zborului navei cosmice „Vostok"-2, ce avusese la bord pe pilotul-cosmonaut G.S. Titov.

După epocalul periplu în care, timp de peste 25 de ore, au fost parcurși în spațiu 700 000 km, Titov răspunde întrebărilor ziariștilor cu precizia unui savant și cu fantezia unui poet. Cine este acest tînăr, care în același timp iubește muzica, cunoaște literatura și stăpînește secrete ale științei ?

Gherman Stepanovici Titov s-a născut în 1935 în satul Maișkoe Utro („Dimineața de mai"), raionul Kosiha, ținutul Altai, în familia învățătorului Stepan Pavlovici (n. 1910). Școala de șapte ani Gherman a absolvit-o la Polkovnikovo, unde tatăl său era profesor de limba și literatura rusă.

Caracteristic pentru perseverența celor din familia Titov poate fi următorul fapt : deoarece școala nu găsea profesor de germană, tatăl lui Gherman s-a angajat să țină aceste cursuri, învățînd el însuși pe măsură ce preda. Rezultatul : urmînd cursurile fără frecvență, Stepan Pavlovici și-a luat diploma de profesor de limba germană la Institutul pedagogic din Moscova.

La școala din Polkovnikovo se păstrează și astăzi un aparat electromecanic pentru învățarea cuvintelor germane, pe care l-au construit Stepan Pavlovici și fiul său, Gherman.

În timpul războiului, pe cînd tatăl lupta pe front, de educația lui Gherman s-a ocupat mama sa, Alexandra Mihailovna (n. 1914). Ea a lucrat ca socotitoare în colhozul comunei „Dimineața de mai", avînd grijă de părinții ei, familia Nosov, și de copiii săi : Gherman și Zemfira.

Întors din război, Stepan Pavlovici încearcă să-l atragă pe fiul său spre literatură și artă ; observînd însă că acesta este pasionat de tehnică, îl ajută să construiască zmeie și aeromodele, organizează împreună atelierul școlii, îl abonează la reviste de tehnică pentru tineret. La școală, Gherman manifestă preferințe pentru matematică, fizică și chimie ; tatăl este aproape convins că fiul său va deveni inginer. Dar iată că, după absolvirea cursului mediu în Nalobiha, atras de profesia unchiului dinspre mamă, aviatorul Aleksandr Nasov, Gherman se înscrie în 1955 la școala de aviație pentru piloți militari de la Stalingrad. Atunci a primit tatăl său din partea conducerii școlii această scrisoare laconică, dar atît de elocventă : „(Gherman) are o purtare demnă de un cursant. Vă mulțumim pentru că ați crescut un astfel de fiu". Mai tîrziu, îndoindu-se cu privire la posibilitățile sale de a ajunge aviator, Gherman cere tatălui său să-l întrebe în acest sens pe

comandantul școlii. De cîtă dragoste părintească și inteligență pedagogică a dat dovadă Stepan Pavlovici, al cărui răspuns a decis, poate, cariera, și apoi gloria celui ce avea să devină „Cosmonautul nr. 2" : „Tu însuți știi mai bine ce va ieși din tine. Totul se află în propriile-ți mîini. De vei rezista în fața greutăților și vei lupta cu dîrzenie pentru țelul propus, vei deveni neîndoios aviator. Doar ai suficiente însușiri..."

Cuvintele tatălui au constituit un imbold puternic, Gherman învățînd cu rezultate tot mai bune. Astfel, în 1957, Gherman Titov a absolvit școala de aviație, trecînd cu calificativul „excelent" examenele în domeniul tehnicii pilotajului. După absolvire a fost trimis să facă serviciul în cadrul regiunii militare Leningrad.

În această perioadă a cunoscut-o pe viitoarea lui soție, Tamara Vasilievna (născută în 1937). Între ei a existat întotdeauna o identitate de păreri, întotdeauna s-au ajutat reciproc. Cosmonautul nr. 2 își amintește că Tamara a susținut necontenit că zborul cosmic pentru care se pregătea soțul ei se va desfășura cu succes, iar pe cînd l-a condus la aeroport, i-a repetat „Totul va fi bine, Ghera".

Pilotul de vînătoare Gherman Titov dorea să schimbe avionul reactiv cu o navă spațială capabilă să dezvolte în nemărginitul spațiu peste 28 000 km/oră. În acest scop, cere să fie primit în rîndurile cosmonauților. După un sever examen, i se aprobă cererea. Iată ce scrie Gherman despre grupul de piloți din care făcea parte... „Colectivul nostru se pregătea intens pentru primul zbor al omului în Cosmos... Am intrat într-o lume necunoscută pînă atunci și interesantă, am cunoscut oameni remarcabili oi epocii noastre, savanți, constructori și ingineri — creatori ai navelor cosmice sovietice și organizatori oi zborurilor acestora". Asupra lui Titov, ca și a celorlalți viitori cosmonauți, a făcut o deosebită impresie constructorul principal (este vorba, mai mult ca sigur, de S. Korolev), un om „cu o imensă voință și vaste cunoștințe".

La 12 aprilie 1961, Gherman Titov este dublura lui Iuri Gagarin pe care-l însoțește pînă la intrarea în cabina „Vostok". Dacă Gherman a fost pe aerodrom pînă în momentul în care „Vostok"-1 s-a plasat pe orbită, în schimb colegul și prietenul său Iuri nu poate fi la 6 august 1961 prezent pe cosmodromul Baikonur, fiind atunci invitatul popoarelor din America de Sud.

Dimineața zilei de 6 august a fost minunată. Gherman își amintea că pe cosmodrom „...cerul era senin, păsările ciripeau ; de undeva veneau sunetele vesele ale unei muzici și toate a-

cestea erau în perfectă armonie cu starea mea de spirit".

Așa a început o zi ca toate celelalte și totuși ziua în care cel de-al doilea pămîntean urma să consacre o victorie cosmică de proporții : 17 rotații în jurul Terrei, pe o navă făurită de geniul uman în scopuri pașnice. Fără să vrem, gîndul ne poartă tot la o zi de 6 august, cea a anului 1945 : atunci a fost aruncată de Robert A. Lewis, colonel în aviația militară americană, prima bombă atomică asupra orașului japonez Hiroșima...

Decolarea a avut loc la orele 09,00 (ora Moscovei) ; zborul a decurs normal, programul a fost integral înfăptuit, aparatura și legătura radio funcționînd în condiții optime. Ca urmare, după 17 rotații, efectuate în 25 de ore și 18 minute, la 7 august ora 10 și 18 minute (ora Moscovei) Titov, catapultîndu-se din cabină, a aterizat cu ajutorul parașutei lîngă satul Krasnîi Kut, regiunea Saratov ; foarte aproape a descins și „Vostok"-2. Rezultatul principal și cel mai important al parcurgerii pe orbită a celor peste 700 000 km a fost faptul că astfel s-a dovedit că omul își poate păstra integral capacitatea muncii chiar cînd rămîne în spațiu un timp îndelungat.

La 10 august 1961, prin intermediul corespondenților Agerpres și ai Radioteleviziunii române, Gherman Titov a declarat : „Sînt deosebit de bucuros că am prilejul să transmit prin dv. poporului român cele mai sincere urări de succes în construirea socialismului".

Autorul acestor rînduri a avut fericitul prilej de a se întîlni cu comandantul Gherman Titov la cel de-al 13-lea Congres al Federației internaționale de astronautică. Cu această ocazie, „Cosmonautul nr. 2" a prezentat comunicarea : „Probleme ale pregătirii zborurilor spațiale ale cosmonauților sovietici și unele rezultate obținute". El s-a referit la principalele aspecte tehnico-medicale ale misiunilor întreprinse nu numai de Gagarin și de el, ci și de A. Nikolaev și P. Popovici. Astăzi, cînd asistăm la pregătirile făcute pentru debarcarea omului pe Lună, sînt de o elocventă actualitate cuvintele pe care Titov le-a rostit la Congresul din 1962 : „Ceea ce s-a înfăptuit pînă acum constituie doar începutul, astronautica se va dezvolta, laboratoarele vor fi mutate în Cosmos, piloții spațiali vor zbura tot mai departe și tot mai mult timp..."

După efectuarea raidului său spațial, Titov a urmat și a absolvit Academia militară de aviație, în prezent fiind conducătorul unuia dintre grupurile de pregătire a cosmonauților sovietici. Există părerea exprimată de unele reviste de specialitate că sarcina de a conduce prima expediție spațială sovietică spre Lună va fi încredințată lui Gherman Titov.

Fl. Z.

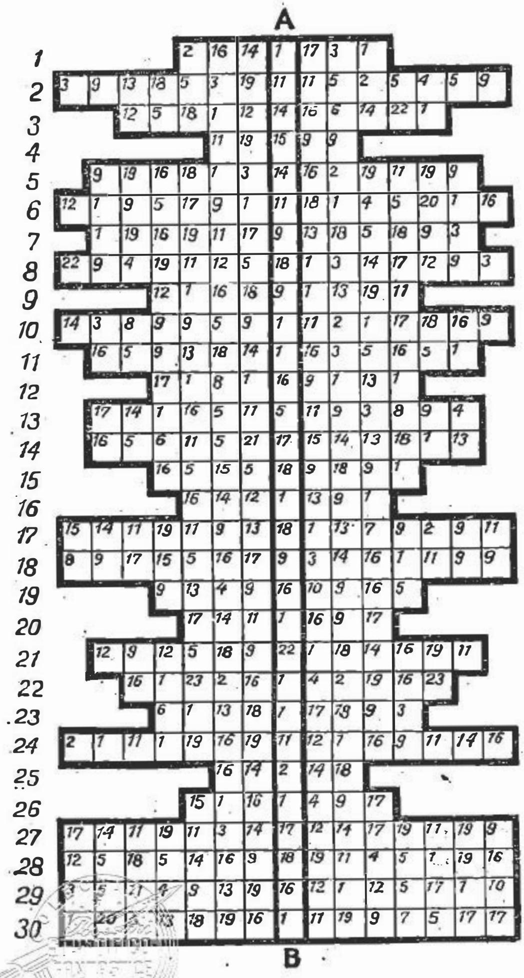
În numărul viitor :

HENRI COANDĂ

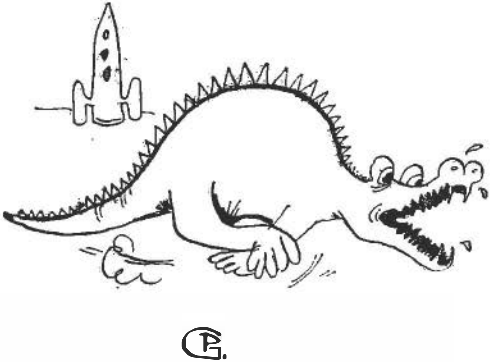
ARITMOGRIF PROPORȚIONAT

Cunoașteți povestirile Colecției?

de GH. CUTUREAN (Odobești)

1. Titlul fasciculei nr. 227; 2. Titlul fasciculei nr. 66; 3. Cel de al treilea poem al lui George Suru (nr. 322); 4. Rudă apropiată a animalului de pe coperta nr. 172 (pl. art.); 5. Titlul fasciculelor nr. 195—196; 6. A doua povestire din fascicula nr. 192; 7. Titlul fasciculei nr. 54; 8. Primul titlu al fasciculei nr. 191; 9. Titlul fasciculei nr. 181; 10. Primul titlu al fasciculei nr. 307; 11. Povestirea lui Voicu Bugariu (nr. 318); 12. Titlul fasciculelor nr. 21—24; 13. Titlul fasciculelor nr. 224—225; 14. Primul titlu al fasciculei nr. 220; 15. Principala povestire din nr. 295 din care s-a inspirat desenatorul copertei; 16. Țara unde apare colecția de față; 17. Titlul fasciculelor nr. 74—77; 18. A doua povestire a lui Radu Nor (nr. 271); 19. Povestirea lui Grigore Davidescu (nr. 259—260); 20. Capodopera lui Stanislaw Lem (nr. 311—316); 21. Povestirea lui Damiano Malabaila (nr. 297); 22. Autorul povestirii „Ucigașul" (nr. 255—256); 23. Caracterul colecției noastre; 24. Titlul fasciculei nr. 53; 25. Om cu cap de fier; 26. În nr. 216—218 este de vînzare (neart.); 27. Titlul fasciculei nr. 180; 28. Prima povestire; 29. Povestirea lui George Anania (nr. 215); 30. A doua povestire din nr. 305. Cheia A-B: Debutul științifico-fantastic al lui Viorel Burlacu (nr. 305—308).

FĂRĂ CUVINTE

— Acum ești convins că eu am pus primul piciorul pe vîrful ăsta?

UMOR

de PETRU GAVRILIU

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

I.m. Pompiliu

Au scanat, corectat, prelucrat

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Începînd din numărul viitor veţi citi povestirea lui

LAURENŢIU CERNET

„MAŞINA DE VISAT FRUMOS"

aventurile spaţiale prin care trece Ramona, o fată răpită de un OZN.

• APRILIE 1969
PREŢUL 1 LEU | 41007